

DEO I

Početak rada

LEKCIJA 1	Osnove Photoshopa	3
LEKCIJA 2	Otvaranje i snimanje datoteka	23
LEKCIJA 3	Pravljenje selekcija	39
LEKCIJA 4	Režimi rada s bojama i modeli boja	59
LEKCIJA 5	Podešavanje boja	75

LEKCIJA 1

Osnove Photoshopa

Šta je opisano u ovoj lekciji:

- ▶ Snalaženje u Photoshopu
- ▶ Kutija sa alatkama
- ▶ Traka sa opcijama alatki
- ▶ Sadržaj menija
- ▶ Podešavanje parametara programa

Photoshop je *i dalje* vrhunski grafički program, iako se dosta razlikuje od svoje prve verzije objavljene pre skoro 20 godina. Mada se uglavnom upotrebljava za retuširanje fotografija i obradu slika, možete ga koristiti i za izradu novih slika – od početka ili doradom postojeće fotografije. U Photoshopu čak možete i da slažete tekst, da obična slova pretvorite u sjajna, metalna ili trodimenzionalna, pufnasta, i da uradite još štošta. Rad u Photoshopu mnogo je zabavniji od igranja video igrice, a nije tako težak kao što možda mislite.

Snalaženje u Photoshopu

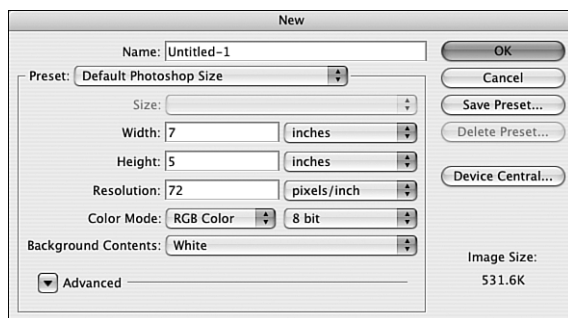
Kada prvi put otvorite Photoshop, videćete njegovu kutiju sa alatkama na levoj strani ekrana, traku sa opcijama alatki (Options Bar) odmah ispod menija pri vrhu ekrana, nekoliko skupova plutajućih paleta s desne strane i – u sredini – ekran dobrodošlice s vezama ka pomoćnim informacijama o nekim uvodnim temama. (Ako radite na Macu, videćete i deo radne površine i/ili prozore aktiviranih programa.) Nećete videti radno područje jer Photoshop, za razliku od mnogih programa, ne pravi nov dokument automatski. To ima smisla, zato što ćete u Photoshopu najčešće obrađivati slike iz drugih izvora. To mogu da budu slike s digitalnog fotoaparata ili skenera, slike koje ste preuzeli sa Interneta, ili fotografije sa CD-a. U lekciji 2, „Otvaranje i snimanje datoteka“, naučićete sve o otvaranju ovih slika. Zasad ćemo napraviti prazan dokument kako biste mogli da isprobate neke Photoshopove alatke.

Započinjanje nove slike

File>New je prva stavka u prvom Photoshopovom meniju. Kada je izaberete, otvoriće se okvir za dijalog New (slika 1.1). U polje Name upišite ime nove datoteke – na primer, Nova slika – ili ga zasad ostavite prazno. U narednim odeljcima ukratko je opisano kako da počnete rad na novoj datoteci.

SLIKA 1.1

Za pravljenje praznog dokumenta koristite okvir za dijalog New.

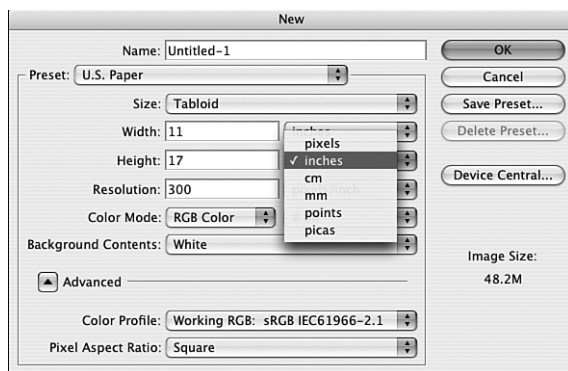

Veličina slike

Veličinu slike najlakše ćete izabrati iz padajućih lista Preset i Size. U listi Preset navedeno je nekoliko kategorija: Clipboard, Default Photoshop Size, U.S. Paper, International Paper, Photo, Web, Mobile & Devices, Film & Video i Custom. Nakon što izaberete opciju Preset, postaje dostupan i meni Size tako da možete odabrati veličinu papira iz date kategorije. Na primer, kada iz menija Preset izaberete opciju U.S. Paper, u meniju Size dostupne su opcije Letter, Legal i Tabloid. Photoshop CS3 nudi i širok spektar TV i video formata, uključujući PAL i HDTV, kao i veličine koje se uobičajeno koriste za telefone, ručne digitalne organizatore i druge uređaje. Naravno, možete i sami da zadate veličinu slike – širinu i visinu – u pikselima, centimetrima, inčima, tačkama, pajkovima ili prema broju kolona koje slika zauzima. Navedenim mernim jedinicama pristupate preko odgovarajućih padajućih lista, koje otvarate kada pritisnete dugme sa strelicom nagore, odnosno nadole, pored merne jedinice (slika 1.2).

SLIKA 1.2

Photoshop nudi standardne veličine slika za štampanje i prikazivanje na ekranu, kao i opciju Custom koja omogućava da sami unesete odgovarajuće mere.

Zasad izaberite opciju Default Photoshop Size. Dobijate radnu površinu veličine 7×5 inča, pogodnu za većinu poslova.

Magija!

Ako na Clipboardu imate kopiju neke slike u trenutku kada otvarate nov dokument, u okviru za dijalog New automatski će se prikazati njena veličina. Ukoliko izaberete neku drugu veličinu a zatim se predomislite, iz menija Pre-set odaberite opciju Clipboard da biste se vratili na veličinu kopirane slike.

Da li ste znali?

Rezolucija

Termin *rezolucija* odnosi se na broj piksela slike po inču. Rezolucija slike je važna zato što određuje kvalitet. Veće rezolucije daju kvalitetniju sliku, ali je potrebno više memorije. Rezolucija većine slika koje vidate u štampi iznosi od 150 do 300 ppi (piksela po inču).

S druge strane, rezolucija računarskog monitora je mnogo manja – 72 ppi. Prema tome, rezoluciju uvek podešavajte u zavisnosti od izlaznog medija. Zasad zadržite rezoluciju 72 ppi zato što ćemo sliku gledati samo na ekranu. Iz istog razloga, podesite opciju Color Mode na RGB Color, kao što je prikazano na slici 1.1. RGB je model boja za prikazivanje na monitorima. (Sve o korišćenju boja i modelima boja naučićete u lekciji 5.)

U padajućoj listi Background Contents izaberite stavku White da biste dobili belo „platno“ za slikanje.

Mislite unapred...

Ako nameravate da slike objavite na Webu, potpuno zanemarite rezoluciju. Razmišljajte o dimenzijama slike u pikselima, a ne kao o nečemu što ima „toliko i toliko centimetara na 72 ppi“. Mislite o tome koliko će prostora na Web strani slika zauzeti. S druge strane, ako dokument štampate na visokokvalitetnom mlaznom ili laserskom štampaču u boji, podesite rezoluciju na 200 ppi. Rezolucija od 300 ppi trebaće vam samo ukoliko pripremate rad za visokokvalitetnu štampu u boji.

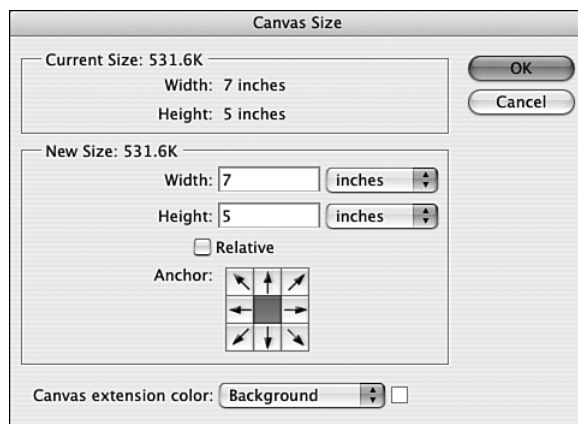
Da li ste znali?

Kada pritisnete OK u okviru za dijalog New, otvoriće se nov prozor. To je *aktivan prozor*, a *platno* je veliki beli pravougaonik u njemu. U Photoshopu može istovremeno biti otvoreno više prozora, ali samo jedan može da bude aktivan. Aktivan prozor je uvek u prednjem planu. U njemu pravite i obrađujete slike.

Postavite pokazivač miša u donji desni ugao prozora pa pritisnite i povucite. Prozor se povećava, ali veličina platna ostaje ista. Pošto otvorite novu datoteku, veličinu platna možete promeniti samo ako izaberete Image>Canvas Size. Ova komanda omogućava da zadate novu visinu i širinu platna (slika 1.3). Pritiskanjem jednog od devet kvadrata u oblasti Anchor, zadajete oblast u odnosu na koju se platno širi ili skuplja. (Naravno, ako promenite veličinu slike, menja se i veličina platna. Međutim, menjajući veličinu platna možete da podesite prostor oko postojeće slike.)

SLIKA 1.3

Pritisnite beli kvadrat u oblasti Anchor da biste sadržaj tekućeg platna smestili na odgovarajući deo novog platna.

Opcija Relative je veoma korisna. Ako je potvrdite, platno se povećava tako što se oko slike dodaje prostor. Platno možete i da smanjite za određenu vrednost: samo unesite tu vrednost sa znakom minus i uverite se da je potvrđena opcija Relative. Dodavanje običnog okvira oko slike takođe je lako – samo potvrdite opciju Relative i unesite vrednost jednaku dvostrukoj širini okvira.

Kutija sa alatkama

Kutija sa alatkama slična je umetničkom ateljeu – sadrži sav pribor koji ćete koristiti za crtanje, bojenje, brisanje i svaku drugu obradu slika. Ako ste koristili neku od prethodnih verzija Photoshopa, čeka vas nekoliko iznenađenja. Pojedine alatke su promenile mesto i dobile nove mogućnosti, a ima i nekoliko izuzetnih novina. Photoshopove alatke svrstavamo u četiri kategorije:

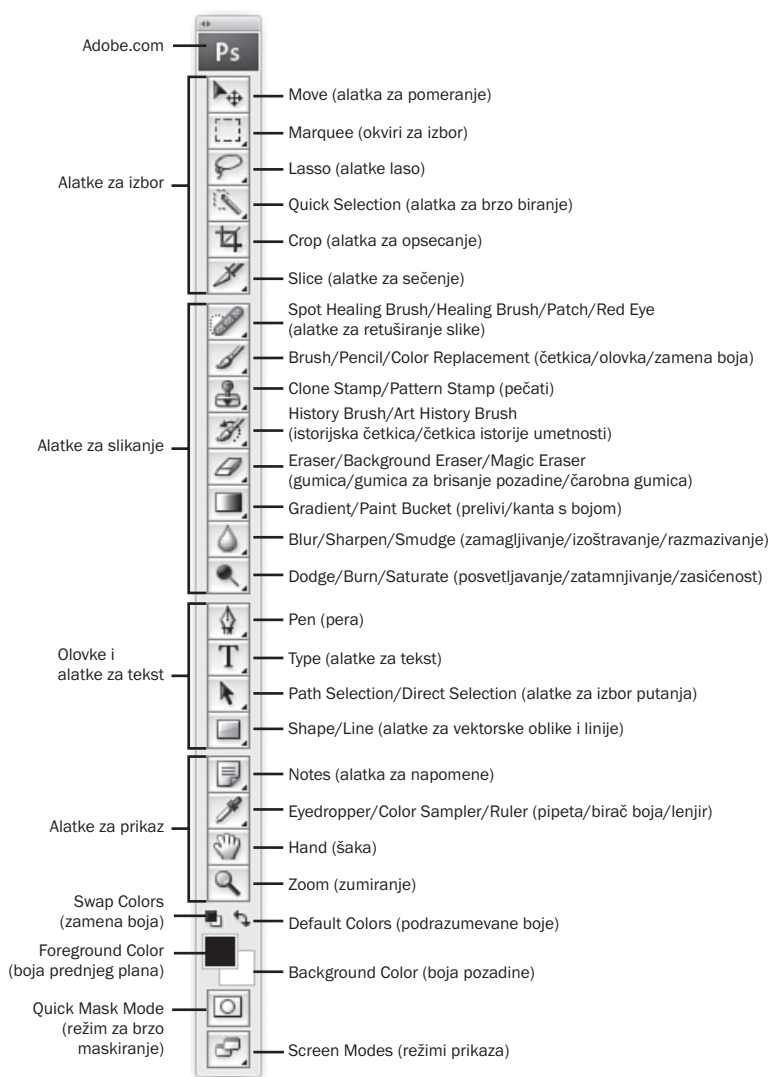
- ▶ alatke za izbor
- ▶ alatke za slikanje
- ▶ olovke i alatke za tekst
- ▶ alatke za prikaz

Pogledajmo na brzinu sve ove alatke. (Kasnije ćemo navesti više detalja o njima.) Na slici 1.4 prikazana je kutija sa obeleženim alatkama.

Uzگرد budi **rečeno**

Šta je to u donjem desnom uglu?

U donjem desnom uglu dugmadi nekih alatki nalazi se mali crni trougao. On označava da postoji potpaleta sa još srodnih alatki. Pritisnite bilo koje dugme označeno trouglićem i držite pritisnut taster miša da biste videli ostale dostupne alatke iz date grupe.

SLIKA 1.4

U Photoshopovoj kutiji sa alatka, alatke su grupisane po vrsti.

Alatke za izbor

Na vrhu kutije je grupa alatki za izbor cele slike ili dela slike. Postoje tri podvrste alatki za izbor: okviri za izbor (Marquees), lasa (Lassos) i alatka za brzo biranje (Quick Selection). Izabrano područje je na ekranu označeno trepćućim okvirom za izbor koji se na engleskom zove *marquee*, po bioskopskim svetlećim reklamama koje se pale i gase. Povlačenjem alatki Marquee i Lasso obuhvatate deo slike koji hoćete da izaberete. Slika 1.5 prikazuje potpaletu alatki za izbor Marquee i Lasso.

SLIKA 1.5

Alatke za izbor
Marquee i Lasso.

Alatka Quick Selection bira oblasti slike prema boji. Slična je staroj alatki čarobni štapić (Magic Wand), koja je sada sakrivena u podmeniju alatke Quick Selection – ali je često mnogo bolja! Koristite je tako što pritiskate i povlačite da biste „slikali“ preko površine koju hoćete da izaberete. Poslednja u ovom skupu je alatka Move. Pošto napravite selekciju, upotrebite alatku Move da biste premestili izabrano područje na drugo mesto na slici.

Više o najefikasnijim načinima pravljenja selekcija za različite svrhe, naučićete u lekciji 3.

Preostale dve alatke u oblasti Selection jesu Crop i Slice. Alatku Crop koristite da biste platno opsekli na veličinu slike, brišući tako sve što je izvan te oblasti. Alatka Slice je namenjena za pripremu grafike za Web; njom delite sliku na više oblasti, od kojih svaka može postati hiperveza ka drugoj Web lokaciji. O upotrebi ove alatke više ćete saznati u lekciji 24.

Alatke za slikanje

U grupi alatki za slikanje nalaze se četkica (Brush), olovka (Pencil) i pečat za kloniranje (Clone Stamp). Sve one nanose „boju“ na platno, baš kao i njihovi klasični pandani. Olovci i četkici možete da promenite debljinu i ugao. U kutiji sa alatkama, ove dve alatke dele mesto sa alatkom za zamenu boje (Color Replacement). Na traci sa opcijama alatki postoji dugme kojim se četkica pretvara u raspršivač (vazдушnu četkicu), i klizač kojim se podešava intenzitet mlaza raspršivača – baš kao u stvarnom svetu. Pomoću pečata za kloniranje kopirate deo površine slike koji odgovara obliku aktivne četkice i prenosite ga tamo gde pritisnete mišem. Postoje i različite gumice koje, kao što pretpostavljate, brišu delove slike. Možete koristiti blok gumicu ili brisati bilo kojom četkicom. Tu su i dve gumice za specijalnu namenu: gumica za brisanje pozadine (Background Eraser) i čarobna gumica (Magic Eraser). Upotrebite ih da biste automatski obrisali pozadinu, odnosno izabranu boju.

Deo slikarskog kompleta su i četiri specijalne alatke za retuširanje: Healing Brush (koja izgleda kao hanzaplast), Spot Healing Brush (hanzaplast postavljen preko kružne selekcije), Patch (koja izgleda kao zakrpa za farmerke) i Red Eye (jednomenenska alatka uvedena u Photoshop CS).

Alatke Spot Healing Brush i Healing Brush bolje od pečata retuširaju sitne detalje na slici zato što deluju samo na fleke, nabore ili ogrebotine koje želite da uklonite, a ne utiču na okolne površine.

Alatka Patch „krpi“ veće površine i bešavno ih uklapa u pozadinu. Alatka Red Eye je neophodna za korigovanje boje očiju (crvene boje na fotografijama ljudi i zelene boje na fotografijama životinja).

Istorijska četkica (History Brush) veoma je korisna alatka pomoću koje možete – zajedno s paletom History – selektivno poništavati i ponavljati proizvoljan broj operacija i poteza četkicom. Četkica istorije umetnosti (Art History Brush) omogućava da pri slikanju simulirate različite umetničke stilove.

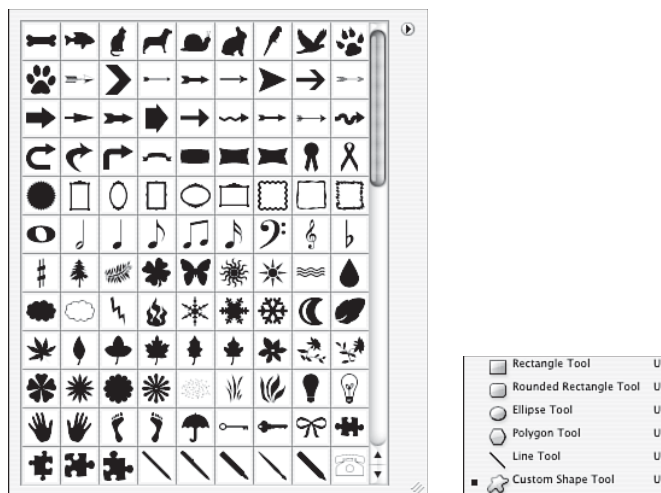
Alatka za prelive (Gradient) omogućava da napravite pozadine čija se boja menja od jedne u drugu, pa čak i kroz čitav spektar. Kanta s bojom (Paint Bucket), koja deli mesto sa alatkom za prelive, „izliva“ boju prednjeg plana na izabranu površinu slike.

Na kraju, postoje i alatke koje pomeraju, zamagljuju i menjaju intenzitet slike. To su alatke Blur/Sharpen/Smudge i Dodge/Burn/Sponge. Druga i treća alatka iz svakog skupa nalaze se na potpaletama. Ove alatke su detaljno opisane u lekciji 6, „Slikanje četkicama“, u lekciji 7, „Digitalno slikanje“ i u lekciji 8, „Pomeranje boja“.

Alatke za putanje, tekst i oblike

Ove alatke nije tako lako klasifikovati kao alatke za slikanje i alatke za izbor. Slovo *T* predstavlja alatku za tekst (Type) kojom se tekst dodaje na sliku. Alatke Pen, predstavljene sličicom pera, crtaju putanje – što je jedan od načina za crtanje linija ili oblika. Kada nacrtate liniju ili oblik, alatkama Pen možete izabrati deo putanje i preoblikovati ga. Alatke Pen mogu se koristiti i kao alatke za izbor i kao alatke za slikanje. U lekciji 13, „Putanje“, naučićete da radite sa svim alatkama za putanje.

Pomoću alatki za oblike (Shape) možete da crtate i popunjene i nepopunjene oblike, uključujući pravougaonike, elipse, poligone (mnogouglove) i proizvoljne oblike. Alatka za crtanje linija (Line) takođe je deo ovog skupa alatki. Njom crtate prave linije koje su, kada držite pritisnut taster Shift, pod uglom od 45 ili 90 stepeni – kao da za crtanje koristite klasičan T-lenjir i trougao. Na slici 1.6 prikazane su alatke Shape i neki od proizvoljnih oblika.

SLIKA 1.6

Možete da napravite i nove, sopstvene oblike.

Alatka za napomene (Notes) funkcioniše analogno žutim, samolepivim listićima za poruke. Koristite ih da biste, tokom rada, u dokumente dodali napomene. Napomena može da se smesti ili na platno, ili na susedne površine (ali svakako u prozoru dokumenta). Možete koristiti čak i glasovne poruke, pod uslovom da je na vaš računar priključen mikrofoni. Napomene se ne vide na odštampanoj slici.

Alatke za prikaz

Postoje dve prave alatke za podešavanje prikaza: šaka (Hand) i alatka za zumiranje (Zoom). Alatka za zumiranje je označena sličicom lupe, a alatka Hand – sličicom otvorene šake. Alatka Zoom omogućava da uveličate prikaz slike tako što ćete alatkom pritisnuti negde na platnu, ili da ga umanjite tako što ćete pritisnuti alatkom držeći taster Alt (Windows), odnosno Option (Macintosh). Pritisnite i povucite alatkom za zumiranje da biste obuhvatili određeni deo slike. Kada uveličate prikaz slike, slika je obično prevelika da biste je videli celu. Alatka šaka pomera sliku unutar prozora i veoma je korisna nakon uveličavanja slike alatkom Zoom. Upotrebite alatku Hand da biste na zgodno mesto pomerili deo slike koji želite da vidite ili obradite (slika 1.7). Pritisnite razmaknicu da biste privremeno pristupili alatki Hand dok koristite neku drugu alatku.

SLIKA 1.7

Alatka šaka pomera sliku unutar prozora. Možete je koristiti ili u glavnom prozoru dokumenta ili, kao na ovoj slici, u prozoru za navigaciju (Navigator).

U ovu kategoriju možemo uključiti i pipetu (Eyedropper), birač boja (Color Sampler), lenjir (Ruler) i brojač (Count). Pipetom uzimate uzorak boje koju pritisnete – ta boja postaje aktivna pa njome možete da slikate. Mesto na ekranu koje pritisnete alatkom Color Sampler označava se kao referentna tačka, a svi podaci o boji te tačke smeštaju se na paletu Info. U jednom trenutku možete čuvati informacije o najviše

četiri uzorka. Alatka Ruler se koristi za merenje rastojanja i uglova na slici. Pritisnite i povucite liniju da biste izmerili rastojanje između dve tačke. Rastojanje će biti prikazano u prozoru Info. Da biste izmerili ugao, prvo nacrtajte liniju od koje ćete da merite. Zatim postavite kursor na jedan kraj linije. Držeći pritisnut taster Alt (Windows), odnosno Option (Mac), povucite od krajnje tačke linije u pravcu ugla.

Prečice za alatke

SVaku alatku možete izabrati tako što ćete je pritisnuti mišem u kutiji sa alatkama, ali Photoshop nudi još lakši način za pristup alatkama. Umesto da pritisnete alatku koju želite da koristite, otkucajte odgovarajuće slovo. Da biste se prebacivali s jedne na drugu alatku na potpaleti, držite Shift i pritiskajte slovo prečice sve dok ne dođete do alatke koja vam treba. U tabeli 1.1 dat je spisak alatki i njihovih prečica. Obeležite ovu stranu da biste lako pronalazili tabelu dok ne zapamtite sve prečice za aktiviranje alatki.

TABELA 1.1 Alatke i njihove prečice

Alatka	Prečica	Alatka	Prečica
Move	V	Dodge/Burn/Sponge	O
Marquee	M	Pen	P
Lasso	L	Type	T
Quick Selection	W	Path Selection	A
Crop	C	Shape	U
Slice	K	Notes	N
Spot Healing Brush	J	Eyedropper	I
Brush	B	Hand	H
Clone Stamp	S	Zoom	Z
History Brush	Y	Prebacivanje boja Background/Foreground	X
Erasers	E	Podrazumevane boje	D
Gradient	G	Režim Quick Mask	Q
Blur/Sharpen/Smudge	R	Režim Screen	F

Traka sa opcijama alatki

U ranim verzijama Photoshopa, opcije alatki su bile smeštene na paletu sličnu paletama Layers ili History. U verziji 6 naučili smo da koristimo traku sa opcijama alatki. Kad menjate alatke, izgled trake se menja da bi se prikazale opcije raspoložive za datu alatku. Ako traka nije prikazana na ekranu, izaberite stavku Options iz menija Window, ili dvaput pritisnite bilo koju alatku.

Na traci postoji i opcija Tool Preset (unapred podešene alatke, tj. skupovi unapred podešenih parametara alatke). Nalazi se na levom kraju trake i prikazana je na slici 1.8 (kada je aktivna alatka Brush). Koristite je da biste sačuvali određene skupove parametara za alatke koje često upotrebljavate – na primer, veliku četkicu mekih ivica za slikanje oblaka ili malu, tvrdu gumicu za doterivanje detalja.

SLIKA 1.8

Svaka komponenta trake sa opcijama alatki koja ima dugme sa strelicom, ima i potpaletu ili padajuću listu s dodatnim opcijama.

Sadržaj menija

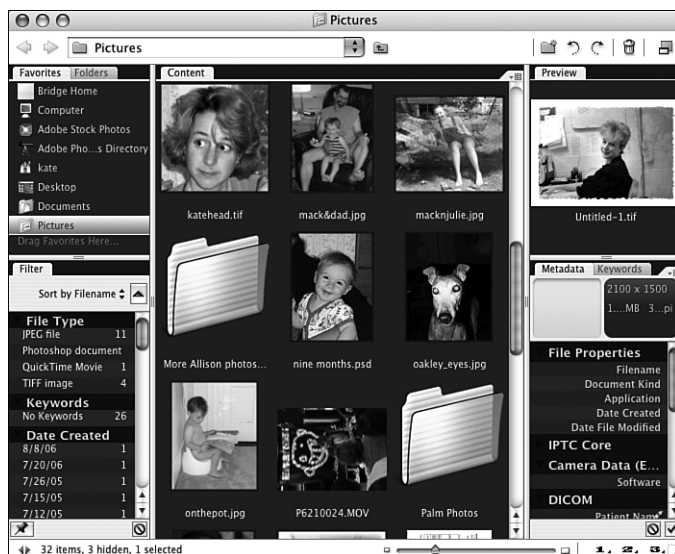
Meniji duž vrha ekrana sadrže komande koje omogućavaju da otvarate datoteke i radite s njima. Pritisnite meni da biste ga otvorili a zatim izaberite komandu. Ako izaberete stavku menija pored koje se nalazi strelica, otvoriće se podmeni; ukoliko su pored stavke menija tri tačke, otvoriće se okvir za dijalog.

Meniji File i Edit

Prva dva menija su File i Edit. Photoshopovi meniji File i Edit biće poznati svima koji su koristili neke druge programe za Windows ili Macintosh. Meni File omogućava da radite s datotekama: da ih otvarate, zatvarate, snimate, uvozite, izvozite, šampate, i da izađete iz programa. Tu je i nekoliko opcija za automatizaciju koje će vam pomoći da uštedite vreme, a o kojima ćete učiti u lekciji 19, „Specijalni efekti i korisni trikovi“.

Pretraživač datoteka (File Browser), uveden u Photoshopu 7, preimenovan je u verziji CS2 u Bridge (most), a u novoj verziji – Bridge 2.0 – značajno je poboljšan. Da biste ga isprobali, izaberite File>Browse. Dok gledate fotografiju ili skeniranu sliku, videćete sve podatke o njoj, a možete dodavati i sopstvene ključne reči da bi pretraživač lakše pronašao i otvorio datoteke. Pošto otvorite Bridge, možete da pretražite izabrane direktorijume sa slikama, a zatim da sadržaj direktorijuma sortirate i filtrirate po tipu datoteke, ključnim rečima, datumu ili nekom drugom kriterijumu. Kad pronađete direktorijum koji vam treba, sve slike koje se nalaze u njemu biće prikazane kao slajdovi (slika 1.9). Da biste otvorili sliku, pritisnite je dvaput. Videćete i sve raspoložive informacije o slici, uključujući njenu veličinu, model boja, datum i vreme kada je snimljena, proizvođača i model korišćenog fotoaparata, i druge podatke.

U meniju Edit nalaze se sve komande za obradu dokumenata koje poznajete iz drugih aplikacija: Cut, Copy, Paste, Clear i – najvažnija od svih – komanda Undo. Tu su i komande za transformisanje pomoću kojih možete da povećavate, smanjujete, iskošavate, deformišete i rotirate selekcije.

SLIKA 1.9

Bridge omogućava da vidite umanjene prikaze svih dokumenata u izabranom direktorijumu.

Napomena za korisnike Macintosha

Od Photoshopa CS, komanda Preferences premještena je u krajnji levi Photoshopov meni u okruženju Mac OS X; pod Windowsom, ona se i dalje nalazi u meniju Edit.

Uzged budi
rečeno

Meniji koji vam možda neće biti poznati (ako niste proveli dosta vremena radeći u drugim grafičkim programima) jesu:

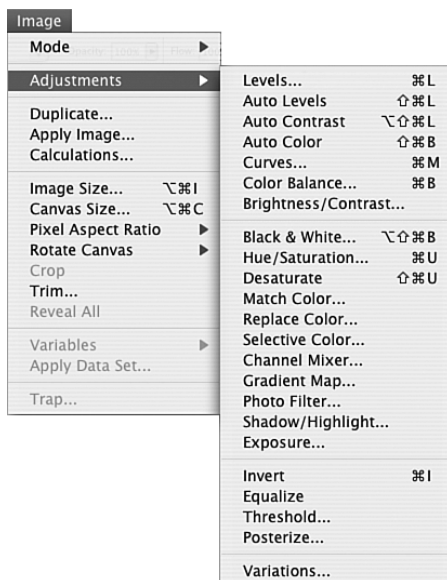
- ▶ Image
- ▶ Layer
- ▶ Select
- ▶ Filter
- ▶ View
- ▶ Window

Meni Image

Meni Image, prikazan na slici 1.10, ima nekoliko podmenija. Prvi od njih, Mode, omogućava da izaberete režim boja u kojem ćete raditi. U većini slučajeva radićete u režimu RGB zato što na taj način monitor prikazuje boje. Režimi boja se detaljno opisuju u lekciji 4. Drugi podmeni, Adjustments, verovatno ćete koristiti za svaku sliku na kojoj budete radili. U njemu se nalaze sve vrste podešavanja boja, od automatskih korekcija nivoa i boje, do klizača za podešavanje kontrasta, pretvaranje crvenih ruža u plave itd. Alatkke iz podmenija Adjustments opisane su u lekciji 5.

SLIKA 1.10

Podmeni
Adjustments.

U meni Image smeštene su i alatke koje ste već videli – za povećavanje slike i platna na kome se ona nalazi – kao i dodatne alatke za invertovanje boja, posterizaciju, pa čak i za korigovanje boja i zasićenja na osnovu primera.

Meni Layer

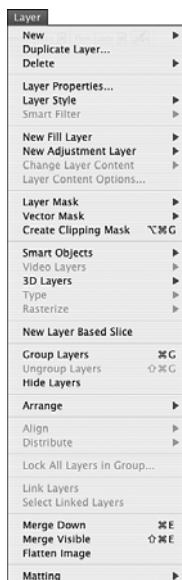
Moglo bi se tvrditi da je najmoćnija osobina Photoshopa mogućnost rada na različitim slojevima. To vam omogućava da kombinujete slike, pravite kolaže i korigujete boje ne strahujući da ćete pokvariti originalnu sliku. Razmišljajte o tome kao o radu s više providnih folija. Svaki sloj je potpuno odvojen od drugih. Na jednom sloju možete slikati, menjati mu providnost, ili raditi bilo šta drugo a da pri tom ne narušite pozadinu niti delove slike koji se nalaze na drugim slojevima.

Meni Layer otvara okvire za dijalog za izradu novih slojeva. Sadrži i mnoge komande za kombinovanje slojeva, rad s njima, primenjivanje stilova i efekata slojeva, i podešavanje boja. Slika 1.11 prikazuje sadržaj menija Layer. U lekcijama 5 i 11 naučićete kako da radite sa svim vrstama slojeva.

Meni Select

Imate alatke za izbor – zašto vam onda treba i meni Select? Komande iz menija Select – zajedno sa alatkama za izbor – omogućavaju da modifikujete izabrane oblasti.

Možete povećati ili smanjiti selekciju za proizvoljan broj piksela, ili joj umekšati ivice tako da izgleda kao da se stapa s pozadinom na koju ste je postavili. U lekciji 3, „Pravljenje selekcija“, naučićete sve trikove za biranje delova slike i rad sa selekcijama.

SLIKA 1.11

Meni Layer.

Meni Filter

Filtri čine da rad u Photoshopu bude zabavniji. Meni Filter sadrži petnaestak kategorija filtara: neki zamagljuju ili izoštravaju sliku, drugi je deformišu, a treći je pretvaraju u imitacije poznatih slikarskih pravaca, crteže drvenim bojicama ili skulpture od neonskih cevi. Toliko toga možete raditi s filtrima, da su im posvećene čak četiri lekcije: lekcija 14 „Početak rada s filtrima“, lekcija 15, „Filtri koji poboljšavaju sliku“, lekcija 16 „Filtri koji slici daju umetnički izgled“ i lekcija 17, „Filtri za izobličavanje i ostale zanimljive efekte“.

Činjenice o filtrima

Photoshopovi filtri su dodatni programski moduli i mnogi od njih rade i s drugim grafičkim programima. Ako instalirate filtre drugih proizvođača, kao što su Alien Skinov Eye Candy ili Andromeda, oni će se pojaviti na dnu menija Filter.

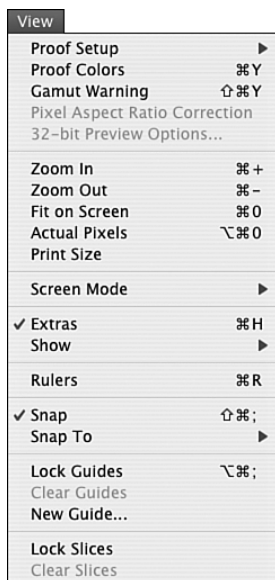
***Uzgred budi
rečeno***

Meni View

Poput alatke Zoom, meni View ima komande pomoću kojih možete da uveličavate i umanjujete prikaz slike. Kao što vidite na slici 1.12, u meniju View su i komande za upravljanje lenjirima, vođicama i mrežama koje omogućavaju da precizno postavite objekte na radnoj površini. Komanda Show otvara podmeni za pristup mrežama, vođicama, napomenama, ivicama sloja ili selekcije itd.

SLIKA 1.12

Meni View.

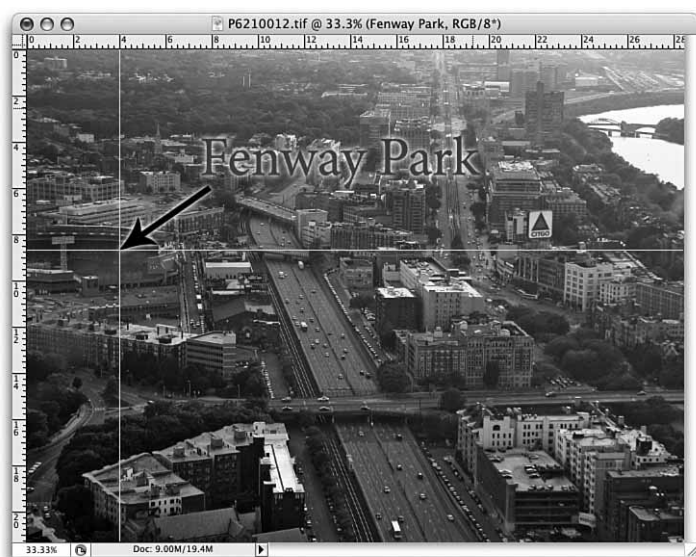
Lenjire možete podesiti da mere u pikselima, centimetrima, milimetrima, inčima, tačkama, pajkovima ili procentima. Izaberite merne jedinice koje najbolje poznajete. Podešavate ih u okviru za dijalog Preferences koji se otvara kada izaberete Edit>Preferences>Units & Rulers (Windows), odnosno Photoshop>Preferences>Units & Rulers (Mac OS X). Merne jedinice koje ovde izaberete važe i u okviru za dijalog New (pogledajte ponovo sliku 1.1). Kada pripremate dokumente za Web, najbolje je da podesite lenjire na piksele.

Vodice su linije koje postavljate preko slike da biste precizno pozicionirali tekst ili neki drugi element koji dodajete slici.

Isprobajte sami**Postavljanje vodica**

Da biste postavili vodice, pratite sledeće korake:

1. Ako ne vidite lenjire uz ivice aktivnog prozora, izaberite View>Rulers da biste ih prikazali.
2. Ukoliko hoćete da postavite horizontalnu vodicu, pritisnite mišem lenjir pri vrhu prozora i vucite nadole. Videćete liniju kako klizi niz platno dok vućete miša. Na levom lenjiru vidite položaj linije.
3. Ako hoćete da postavite vertikalnu vodicu, pritisnite mišem lenjir s leve strane prozora i vucite nadesno. Videćete liniju kako klizi preko platna dok vućete miša. Na gornjem lenjiru vidite položaj linije. Primer je prikazan na slici 1.13.
4. Da biste promenili orijentaciju vodice dok vućete, držite pritisnut taster Alt (Windows), odnosno Option (Mac).

SLIKA 1.13

Vodice omogućavaju da postavite tekst ili objekte baš tamo gde želite.

Kada postavite vodicu, možete je pomerati samo alatkom Move. (Vodicu možete postaviti bez obzira na to koja je alatka aktivna.) Kako biste sakrili vodice, izaberite View>Show>Guides da uklonite kvačicu pored naziva opcije. Za uklanjanje svih vodica izaberite View>Clear Guides. Vodice ćete fiksirati (zaključati) ako pritisnete Alt+Ctrl+; (Windows), odnosno Option-Command+; (Mac).

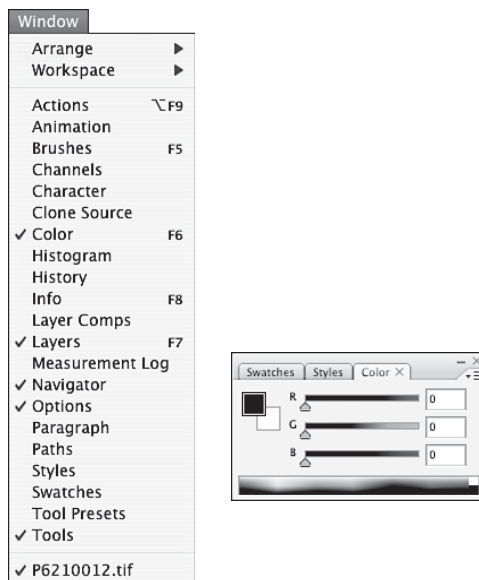
Komanda Show Grid, koja se takođe nalazi u meniju View (View>Show>Grid), postavlja celu mrežu vodica preko slike, kao sloj providnog milimetarskog papira. Komande Snap To olakšavaju pozicioniranje elemenata, na primer bloka teksta. U suštini, one čine da mreža bude „namagnetisana“ tako da privlači sve objekte koji joj se približe.

Meni Window

Većini Photoshopovih komandi možete pristupiti na više načina. Najlakše je koristiti palete. Photoshopove palete sadrže informacije o slici, parametre za kontrolu znakova i pasusa pri korišćenju alatke za tekst, i opcije za mnoge alate iz kutije sa alatima. Osim toga, palete omogućavaju izbor veličina i oblika četkica i boja, te pristup slojevima, putanjama i kanalima. Tu su i palete Actions i History, koje pomažu da radite efikasnije, da vidite šta ste uradili, i da se – ako treba – vratite na neku prethodnu fazu rada. Meni Window (slika 1.14) prikazuje i sakriva ove palete. Ako su otvorene i palete koje ne želite još da koristite, na primer Actions, zatvorite ih da ne bi zauzimale prostor na ekranu.

SLIKA 1.14

Da biste doveli paletu u prednji plan, izaberite je iz menija Window, ili pritisnite njen jezičak.

U Photoshopu CS3, paletama je promenjen izgled – deluju glatko, a tako i funkcionišu. Možete ih sve smestiti na sklopive dokove uz ivice ekrana, tako da vam ne zaklanjaju pogled dok radite; kada vam zatrebaju, samo ih pritisnite mišem. Dokovi su prozirne sive oblasti koje se proširuju po potrebi kako bi prihvatile onoliko paleta koliko ih tamo postavite.

**Isprobajte
sami**
Rad s dokovima za palete

Da biste naučili kako se koriste dokovi za palete, pratite sledeće korake:

1. Pritisnite mišem vrh doka na desnoj strani ekrana; palete koje se na njemu nalaze svešće se na ikonice – sličice kojima su predstavljene funkcije paleta.
2. Pritisnite ikonicu paleta da bi ta paleta iskočila iz doka; pritisnite je ponovo – paleta će se vratiti na dok.
3. Povucite ikonicu van doka kako bi se paleta oslobodila; onda je možete smestiti na proizvoljno mesto na ekranu.
4. Kada hoćete da raširite palete, ponovo pritisnite dok na istom mestu.
5. Ako pritisnete oblast doka iznad kutije sa alatima (ili palete alatki), paleta se neće sažimati i širiti nego će se prikazivati u obliku jedne visoke kolone ili u dve kraće kolone.

Zagubili ste paletu...

Ako „izgubite“ paletu i ne znate kako da je ponovo prikažete, uvek se možete vratiti na Photoshopovu početnu konfiguraciju paleta tako što ćete izabrati Window>Workspace>Reset Palette Locations.

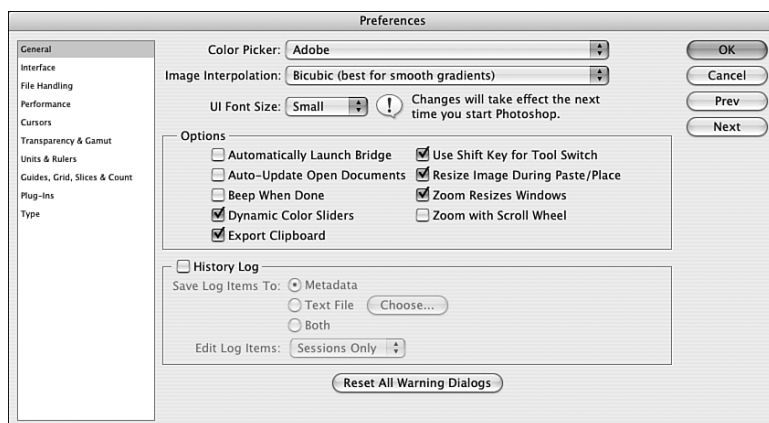
***Da li ste
znali?***

Meni Help

Poslednji meni je Help; pomoću njega pristupate Photoshopovoj obimnoj ugrađenoj bazi podataka za pomoć tokom rada. Tu se nalazi skoro celo uputstvo za rad i dobra funkcija pretraživanja.

Podešavanje parametara programa

Kako budete bolje upoznawali Photoshop, poželetećete da promenite način na koji on obavlja određene poslove. Na primer, koristićete sistemski birač boja umesto Photoshopovog, ili ćete u jednom projektu koristiti centimetre, a u drugom piksele. Možda ćete hteti da promenite boju vodica zato što je suviše slična boji pozadine fotografije. Sve ove izmene, i mnoge druge, obavljaju se u okviru za dijalog Preferences, koji se otvara kada izaberete Edit>Preferences (na Macu OS X, Photoshop>Preferences). Kartica General okvira za dijalog Preferences prikazana je na slici 1.15.

SLIKA 1.15
Podešavanje parametara.

Pritiskajte dugme Next da biste pregledali sve okvire za dijalog Preferences. Možda ćete naići na parametre koje ne razumete. Zasad ostavite podrazumevane (ponuđene) parametre. Kada naučite više o programu, možete se vratiti i promeniti parametre po potrebi.

Sažetak

U ovoj lekciji ste počeli da se snalazite u Photoshopovom prozoru i naučili ste da napravite nov dokument (praznu stranu). Zavirili ste u kutiju sa alatima i u Photoshopove menije, te naučili kako se postavljaju i koriste vođice, mreže i lenjiri. Na kraju, saznali ste gde se podešavaju parametri programa.

Radionica

Pitanja i odgovori

Pitanje: *Šta su boja prednjeg plana i boja pozadine?*

Odgovor: Boja prednjeg plana je gornji od dva obojena kvadrata u kutiji sa alatima. To je boja koju nanosi četkica. Boja pozadine je donji kvadrat. Tu boju vidite kada obrišete „boju“ sa platna.

Pitanje: *Čemu služi sličica na vrhu palete sa alatima?*

Odgovor: Ako ste povezani s Internetom i pritisnete tu sličicu, otići ćete na Web lokaciju kompanije Adobe, gde ćete naći ideje, savete, najnovije vesti o Photoshopu i – naravno – informacije o programu.

Pitanje: *Zašto postoje korpe za otpatke na dnu nekih paleta, npr. History i Layers?*

Odgovor: Ako pritisnete sličicu korpe za otpatke na paleti Layers, briše se izabrani sloj. Slično tome, kada pritisnete sličicu korpe za otpatke na paleti History, briše se izabrano istorijsko stanje. Više o tome naučićete kada budemo govorili o poništavanju operacija u lekciji 2, i o slojevima, u lekciji 11.

Pitanje: *Kako da nacrtam okvir oko reči koje sam postavio na sliku?*

Odgovor: To je jedna od lepih stvari koje mogu da obave alate za oblike (Shape). U lekciji 13 naučićete kako da ih koristite. Na paleti proizvoljnih oblika postoje čak i oblačići za tekst.

Kviz

1. Kako možete da uveličate prikaz da biste pogledali sliku iz veće blizine?
 - A. Postavite alatku za zumiranje na deo slike koji želite da vidite i pritisnite taster miša.
 - B. Držite Alt/Option i pritisnite alatku za zumiranje.
 - C. Držite Shift i otkucajte **zoom**.
 - D. Držite Shift i pritisnite taster + (plus).
2. Kako da umanjite prikaz da biste videli celu stranu?
 - A. Pritisnite Shift i taster - (minus).
 - B. Otkucajte **zoom out**.
 - C. Držite Alt/Option i alatkom Zoom pritisnite bilo gde na slici.

Rešenja kviza

1. A. Pritisnite ponovo da biste još uvećali prikaz.
2. C. Videćete da se simbol plus unutar ikonice alatke (lupe) promenio u minus.

Vežbe

1. Otvorite nov dokument i isprobajte neke od pomenutih alatki. Pritisnite alatku Brush i nacrtajte neke oblike i linije. Pritisnite alatku Eraser i obrišite delove nacrtanih objekata. Povlačite alatkom Smudge preko jedne od linija. Izaberite deo linije jednom od alatki za izbor, pređite na alatku Move i pomerite liniju na drugo mesto na ekranu. Istražujte. Nećete ništa polomiti.
2. Ako ste povezani s Internetom, pritisnite dugme sa sličicom na vrhu kutije sa alatkama. Posetite Adobeovu lokaciju na Webu i pogledajte čega tamo ima.